

Pedagógusok és szülők a munkás és parasztszármazású tanulók jobb eredményeiért

Irta: BALOGH ISTVÁN, az MDP Szegedi Városi Bizottságának titkára

Az általános és középiskolák tanulói a közeljövő hetekben kapják meg félfélt osztályzatukat. Sokmindent ki lehet majd olvasni belőlük. Hogyan használták ki idejüket, megtették-e mindent, hogy tanáraik odaadó, nevelő, segítő munkája nyomán elsajátítsák azt a tudást, amit az iskola nyújthat számukra.

A munkás- és parasztszármazású tanulók félfélt osztályzataiban is magától értetődően benne lesz a nevelők munkája. De ki lehet olvasni az osztályzatból azt is, hogy — különösen a munkás- és parasztszülők menyire törődtek gyermekeik nevelésével? Elvonták-e a tanulástól, vagy serkentették őket? Eljártak-e a szülői értekezletekre, amikor gyermekeik érdekében alkartak a tanároknak beszélni velük? Felkeresték-e nevelőiket külön is a szülőket, hogy közös erővel mindent megtegyenek a jobb tanulmányi eredményekért?

Általános- és középiskolai tanáraink túlnyomó többsége fáradtságot nem ismerő, lelkiismeretes munkát végez, hogy gyermekeink minél alaposabb tudásra tegyenek szert. Ezért pártunk és kormányunk, de egész dolgozó népünk megbecsülését érdemelték ki. A Központi Vezetőség márciusi határozata után rendezték fizetésüket és nyugdíjaztatásukat. Sok szegedi általános- és középiskolában javultak a tanítási feltételek. Napközi otthonokat és tanulószobákat létesítettek, hogy a munkás- és parasztszülők gyermekeivel a tanítási idő után is tudjanak foglalkozni a nevelők. Ebben a tanévben több és jobb felszerelést kaptak az iskolák kormányzatunktól, hogy még jobb legyen a tanítás.

Mindezek a könnyítések, kedvezőbb lehetőségek, jobb tanítási feltételek a munkás- és parasztszülők gyermekeinek magasabb szintű tanulmányi eredményeiben is kifejezésre kell, hogy jussanak.

Általános és középiskoláink nevelőtestülete fontos feladatának tekinti a munkás- és parasztszármazású tanulók szervezett támogatását. Sokat javult ebben a tanévben a szülőikkel való jó kapcsolat megteremtése. A Tömörkény Leánygimnáziumban például minden egyes feleletet osztályoznak és a tanulók munkafüzeteibe beírják, s ezt a szülőikkel látatkoztatják. Sokat javult a tanulók munkafegyelmé. A legtöbb helyen a tanulószobákba és napközi otthonokba olyan nevelőket állítottak, akiknek a személye biztosítja az ott tanuló munkás- és parasztszármazású hallgatókkal való foglalkozás során adódó sokrétű munka végrehajtására.

Pártunk Központi Vezetőségének márciusi határozata óta iskolai pártbizottságaink munkája nyomán a pedagógusok és a tömegszervezetek összefogása, aktivitása fokozódott a munkás és parasztszármazású hallgatók jobb tanulmányi eredményeinek elérése, a fegyvelm továbbfejlesztésének érdekében. Jobb, kedvezőbb feltételek nyíltak és a márciusi határozat minden terezen tiszta helyzetet teremtett további előrehaladásunkhoz.

Az általános- és középiskoláink első negyedévi tanulmányi eredménye azonban — különösen a munkás- és parasztszármazású hallgatóknál — nem tükrözi azt a fejlődést, amit a Központi Vezetőség márciusi határozata nyomán életünk egyéb területein elértünk.

Szeged általános iskoláiban a összesen 53,7 százalékat teszik ki a munkás- és parasztszármazásúak. Ebből dicséretben — az 1955/56-os tanév első negyedévében — 10,3 százalék részesült, míg figyelemzést, intőt, róvót összesen 38 százalék munkás-

és parasztszármazású hallgató kapott. Az általános iskolák nyolcadik osztályánál az arány még rosszabb, mert az ideén végző nyolcadik osztályosokból 67,6 százalék a munkás- és parasztszármazású és ebből csak 8,1 százalék érdemelt dicséretet, de intőt, róvót 43,6 százalék kapott.

Ha tüzetesen megvizsgáljuk ennek okát akkor — bár az 1954/55-ös tanév eredményeihez képest javulás van — egyáltalában nem lehetünk megelégedve. Nem tartjuk helyesnek az érdemtelen dicséret osztogatását, de az intettek, rovottak 38 százalékos arányát feltétlenül sokalljuk. Az első kerületi iskolák vezető igazgatója, Hámori Ede elvtárs is magasnak tartja kerületében az intett, róvót kapott tanulók arányát, a 15,4 százalékot, mégis azzal vigasztalta magát, hogy ez nem jelenti még a bukást, Szóval csak arra törekedjünk, hogy éppen megfeleljünk a minimális követelményeknek? Elégünk meg azzal, vagy fogadjuk el azt, hogy a tanév kezdetén még nehézségek vannak, hogy a tanulók nehezen rázódnak bele a rendszeres munkába? Ez a jelenleg minden évben megismétlődik. Kiknek kell erre felkészülni? Pedagógusainknak, mert minden évben körülbelül két hónap előkészítési idő áll rendelkezésükre. Jobban ki kellett volna használni ezt az időt.

Mindezek mellett feltétlenül figyelembe kell venni azt az egészséges törekvést, ami az első és a többi kerület általános iskoláiban is megtalálható. Egyre eredményesebben javítják a tanuló szobákban és napközi otthonokban levők szociális összetételét. A tanulókkal történő alaposabb foglalkozás eredménye lett, hogy az első negyedévi osztályzatok sokkal jobbakká lettek az előző tanévhez képest.

Ha az elégtelenek arányát vizsgáljuk, feltétlenül javulás tapasztalható az ideén a Központi Vezetőség márciusi határozata nyomán az elmúlt tanévhez képest.

Nézzük meg példaként a harmadik kerület általános iskoláit. Az 1954/55. első negyedévében az összes tanuló 24 százaléka kapott elégtelen osztályzatot egy, vagy több tantárgyból, míg az ideén tanév első negyedévében 17,5 százaléka. Ebben a tanévben végző munkás-parasztszármazású tanulók közül 43,6% kapott intőt, róvót. Nagy ez a százalékarány. A Központi Vezetőség márciusi határozatáért az élet más területén jobban harcolnak a kommunisták és a jövőért felelősek.

get vállaló pártönkívüli dolgozók.

A középiskolákban valamivel jobb a munkás- és parasztszármazású hallgatók tanulmányi eredménye. Az első negyedévében 5,6 százaléka kapott dicséretet, míg intve, róva 25,5 százalék volt. Nem kielégítő azonban az első negyedévi tanulmányi eredmény az ideén végző negyedik osztályosoknál. A munkás- és parasztszármazású tanulók 20,3 százaléka kapott intőt, róvót. Sőt van olyan középiskola, mint a Tanítóképző, ahol a negyedik osztályos munkás- és parasztszármazású tanulók 41,4 százaléka kapott intőt, róvót. Ugyanakkor az első, második és harmadik osztályban egyetlen munkás- és parasztszármazású tanuló sem. Vajon milyen munka folyik a negyedik osztályban? Az ottani tanároknak sokkal jobban kell érezni a felelősséget munkájukért, hogy ilyen ne történjen meg.

Kétségtelen, hogy a múlt tanévhez képest az ideén az általános- és középiskolákban javulás van a tanulmányi színvonal tekintetében, amiért iskolai pártbizottságunk igen sokat tett. De ez a néhány példa szemléltetően igazolja, hogy a fejlődésért nem történt teljes erőfeszítés. Még jobb munkára van szükség és nem kell félni a jó módszerek átvételétől.

Valamennyi iskolai pártbizottságunk sűrűn vizsgálja felül saját munkáját. Keressék meg a kapcsolatot a munkás- és parasztszülőkkel, esetleg a kerületi pártbizottságok segítségével, és nagyobb felvilágosító munkát végezzenek. Magyarrazzák meg a nevelők, hogy a gyermekek tanulmányi előmenetelért a szülők is nagy mértékben felelősek és feltétlenül vegyék igénybe — akiknél szükséges — a tanulószobákat. A tanév első negyedévének tapasztalatait azt mutatják, hogy ott jobbak a tanulmányi eredmények. Pedagógusaink szívesen segítenek és a lehetőség is jobb ezekkel a tanulókkal foglalkozni. A tanulónak pedig, akár általános, akár középiskolába jár — legfontosabb feladata a tanulás és nem elvonni, inkább serkenteni kell a szülőknél erre. Függetlenül attól, hogy a gyermek visz-e intőt haza, vagy nem, feltétlenül keressék meg időnként a nevelőket, akik szívesen adnak jótanácsot. A tapasztalat azt mutatja, hogy például az Alkotmány Ter-

melőszövetkezetben dolgozó, valamint Baktó és Kettőshatár körzetében lakó egyénileg dolgozó parasztlakó vonják el leginkább gyermekeiket a tanulástól.

A munkásosztály harcol leghűbb szövetségese, a dolgozó parasztság gyermekeinek magasabb kultúráltságáért, de a dolgozó parasztságra eső felelősséget ezen a téren nekik vállalniuk kell.

Ahol a szülők is törődnek gyermekeik nevelésével, kölcsönösen segítik a szülők és nevelők egymást, ott a tanulmányi eredmény jó, mint a Rókusi Általános Iskolában, ahol a múlt tanévben 34-en kaptak kitüntetést, ebben az évben 86-an. Róvót pedig ebben az évben feleannyian sem kaptak.

A második kerületben a szülői munkaközösségek és a felsővárosi MNDSZ sok segítséget nyújtanak az iskoláknak. A Szilléri sugárti Általános Iskolában a párt segítségével megalakították az MNDSZ-t és jó munkájuk eredményeként az ideai tanév első negyedében egyetlen igazolatlan mulasztó tanulójuk sem volt. Szívesen mennek a nevelők a szülőikkel közösen családlátogatásra is, de ezt az iskolai és kerületi pártbizottságunk kell, hogy elősegítse.

Az a sokirányú lehetőség és segítség, amit az általános- és középiskolák nyújtanak a munkás- és parasztszármazású tanulóink számára, csak akkor lesz eredményes, ha ők maguk is szorgalmasan tanulnak, állhatatosan küzdenek a jobb tanulmányi eredményekért, ha elsősorban ők maguk törekednek arra, hogy a legjobb tanulók legyenek.

Általános- és középiskolai tanárainkat lelkesítse az a tudat munkájukban, hogy olyan munkás- és parasztszármazású gyerekek vannak rájuk bízva, akiknek szülei most a szocialista társadalmi rend felépítésén munkálkodnak, akik napról napra állítják elő az életszínvonal emeléséhez szükséges javakat. Olyan szülők gyermekeinek nevelése van rájuk bízva, akik több mint egy évtized óta egy új világ gazdaságát teremtik meg.

Nagyobb felelősséggel dolgozzanak pedagógusaink, mert olyan embereket kell nevelniük ezekben a szülőknél gyermekeikből, akikre az a nagy történelmi feladat vár, hogy hazánkban felépítsék a kommunista társadalmat.

Meghalt Komócsin Illés

Fájdalmas a hír: Komócsin Illés elvtárs, népi rendőrségünk többször kitüntetett nyugdíjas alezredese, a szegedi munkásmozgalom veterán harcosa hosszú szenvedés után 1956. január 20-án este meghalt. A betegség, a halál elszólitotta tőlünk: egy harcos élet, egy harcos szív szűnt meg dobogni.

Komócsin elvtárs ifjú erővel, a jobb életbe vetett hittel állt 19 éves korában, 1917-ben a Novara cirkáló matrózai közé Pólában, hogy a keletről jövő forradalom tüzeit szítsák, lángalobbantassák. 1919-ben az első között volt, aki beállt a Vörös Hadseregbe és mint a nagykanizsai városparancsnok helyettese dolgozott a Tanácsköztársaság ideje alatt.

Szomorú, keserves esztendőket következtek a Novara cirkáló parancsnokának, Horthynak 25 esztendő fasiszta uralma alatt. Komócsin Illés elvtársat a Horthy-pribékek letartóztatták, a Margit körüli fegyházban kínózták, majd 36 hónapra internálták Zalaegerszegen.

Kiszabadulása után rendőri megfigyelés alatt volt; üldöztetése miatt sokszor el kellett hagynia Szegedet. Az ország különböző városában kintik Komócsin elvtársat,

kereste meg családjának kényerét mint csereszéző. De egy pillanatig sem rejtett meg a reakció szörnyűségei idején, tovább küzdött a munkásmozgalomban a magyar dolgozók, az elnyomott magyar nép igazságáért, felszabadulásáért.

1944 tavaszán a német fasiszták a szegedi munkásmozgalmi harcosokkal együtt őt is elhurcolták. A harcos életű Komócsin Illés elvtárs végigszenvedte az internálótábor borzalmait. A felszabaduláskor visszakerült Szegedre. Ő alakította meg városunk népi rendőrségét, majd az ország különböző helyein, legutóbb Budapesten dolgozott rendőrségünk szolgálatában. Korábbi küzdelmes élete felőrölte egészségét és 1953 óta betegeskedett. Az elmúlt 16 hónapban szegedi klinikán feküdt; önfelelő orvosai, ápolói nem tudták gyógyíthatatlan betegségét leküzdeni.

Komócsin Illés elvtárs nevét a szegedi munkásmozgalom örökre megőrzi. A párt katonája volt több mint három évtizeden keresztül — mélyeségs kegyelettel adózunk most emlékének.

A párt és a szegedi dolgozók saját halottjuknak tekinthetik Komócsin elvtársat,

Kedden temetik Komócsin Illés elvtársat. Kedden délelőtt ravatalozzák fel a városi tanásháza előtt, koporsóját délután két órakor viszik a Belvárosi temetőben lévő díszsírhelyhez.

Jövő vasárnap a „Délmagyarország” szerkesztősége fogadtat tart a Magyar Sajtó Napja alkalmából

A „Délmagyarország” szerkesztősége a Magyar Sajtó Napja alkalmából január 29-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az MSZT klubhelyiségében (Horváth Mihály u. 3.) fogadtat tart.

A „Délmagyarország” olvasóinak, levelezőinek, munkatársainak e baráti találkozáján a szerkesztőség értékes ajándékokkal jutalmazza a legjobb levelezőket.

Új könyvek kiadására készül a Tiszatíji Magvető

Alig tíz hónapja, hogy a Magyar Írók Szövetsége szegedi csoportjának könyvkiadója, a Tiszatíji Magvető megkezdte működését és máris nagy ösztönzést jelent az írók, költők munkájában. Móra Ferenc Hamibál című kisregénye, Lódi Ferenc Erlelő évek című verseskötete, Déry Endre Első próba című ifjúsági regénye és Tömörkény eddig ismeretlen műveiből összeállított „Föltétzik a hajnal” című könyv kiadása óta 14 mű érkezett be. A lektorok már irás közben segítséget nyújtottak a szerzőknek. Az irodalmi alapból egy-egy mű megírásához szükséges tanulmányokra ösztönzést biztosítottak.

Rövidesen napvilágot lát a „Délalföldi mesék” című gyűjtemény és a „Csongrád megyei daloskönyv”. A haladó hagyományok ápolása mellett elsősorban az új életünket híven ábrázoló művek kiadását tekinti a Tiszatíji Magvető legfontosabb feladatának. Már készül a nyomdában Somfai László szegedi tanárnak a „Viharban” című regénye, amely a felszabadulás utáni életünknek, az átalakuló magyar társadalomnak a tükrét adja egy munkásból lett tanárnő életén keresztül. Sok érdekes mű készül most. Szleszi Zoltán, a Móra Ferenc Múzeum munkatársa Szeged felszabadult képművészetéről állít össze kiadványt. Petrovácz István, Németh Ferenc és András Sándor fiatal szegedi költők versesköteteiken, Déry Endre regényének második kötetén dolgozik. Egy fiatal szegedi tanár Móra Ferencet, a publicistát fogja bemutatni vezércikkjein keresztül.

Városlő András: Tékony ifjuság

dott be egy mellékútra. Ez az utca vezetett a temetőbe. Utközben elcsendesedett és mikor a lány megállta, hová vezette a fiatalember, megfogta kezét. Így léptek be a mulandóság otthonába. Mint két tiszta gyermek.

Pista megkereste Apja sírját és rámutatott. — Nézd, Anya egész kertet varázsolt ide.

Csendesen és álmodozva álltak egy ideig, majd szólanul elindultak haza.

— Tudod kislány, — mondta halak az úton a fiú —, most tulajdonképpen szembenéztem Apámmal. Figyelj ide, hallasz most valamit, tudom, megértesz. — És elmondta, miként vette el Apjától a pénzt, mi célra s Apa hogy bántotta. Úgy halt meg, hogy becseljenek tudta fiát.

— Nagy adósságot kell ledolgoznom, most megfogadtam magamnak, hogy sohasem gondolok arra, nekem mi kell. Szeretem a munkámat, szeretem ezt a várost, ahol születtem, szeretem az embereket, akik akár-milyenek is, de igyekeznek harcolni a jobb napokért. Szeretlek téged, hűséges fegyvertársad leszek és szeretem otthonomat, Anyát, Gizát, a gépészt, Marikát, Károlynét, az

egész vállalatot s ezt a várost. Értitek fogok élni. Én, semmi vagyok. Senki sem tudhatja nálam jobban, hogy az ember semmit sem ér önmagában. Hazafelé tartottak. Pista egyre Apával foglalkozott s most úgy érezte, tiszta a lelkiismerete.

Majdániki háza előtt felocsúdott mély megilletődöttségéből. Váratlanul ezt kérdezte: — Tudod mi erősebb a halálnál?

— A szerelem.

— A szerelem elmúlik. Először legyőzi a kötelesség, aztán a betegség. Nem, van más, ami tényleg erősebb a halálnál. Nem találd ki?

Mária törte fejét, majd megrázta feketé furtját. — Nem tudom.

— A becsület. — Mondta a fiatalember. — Ez túléli az embert, ez halhatatlan.

— Igen. — Mondta a lány. — Enélkül nem is érdemes élni. A becsület olyan, mint a jó talaj, amibe ha belevetjük az elhatározás magját, hát csodálatos teremtmények nőnek elő. — Tudod, mi jutott most hirtelem eszembe? Az, hogy sok minden azért megy nehezen, vagy sehogy sem nálunk, itt a városban és az egész országban, mert sokan vannak a nem becsületesek. Nem lehet őket

megfogni, nyíltan sohasem. Törvénytisztelőket, betartják a rendeleteket, dolgoznak, de ahol lehet, mindig elviesznek valamit. Egy intézkedésből a szívet, egy aktából a pontot. Érted, mire gondolok? Ezeket kellene megváltoztatni, micsoda nagy feladata ez korunknak. — Pista, sokat gondolkodom rólad. Azt hiszem, semmi akadály, hogy mi ketten megpróbáljuk ezt. Hogy nekünk is, másoknak is szebb legyen.

Az utolsó szavakat egészen halálán ejtette ki, s Pista gyöngéd ujjakkal felemelte a lány állát. Egy pillanatra néztek egymást.

— Együtt megyünk Marcsi, mindegy együtt.

Távolról zúgott a város, az utcai lámpákat felgyújtották.

S a korzón, a főtéren feltűntek itt is, ott is a csónadrágos, művészahjas, ríktó ingű jampecek.

A kivételek. Akik tékonylóják életüket s lidércek után futnak. De a társadalom nem ingovány, elfújja é lángokat s egyszerre vasalja ezeket a csónadrágokat. El fognak tűnni lassan, ahogy erősödik életünk, hiszen nem egyebek ezek a jampecek megvédte ifjaknál.

Nikodémusz úr jött ekkor s a két fiatalat messziről üdvözölte. Fontoskodva vitte akatáskáját s úgy lépkedett a kövezeten, mint aki sürgős ügyeket intéz.

Menj csak vén madárijesztő, gondolta Pista s félmosollyal utánanézett.

Szeged, 1955. január 20-án (Vége.)